

DET FRIE FORSKNINGSRÅD

ÅRSRAPPORT 2012

DET FRIE FORSKNINGSRÅD

INDHOLD

- 3 Fri forskning med effekt
- 4 Hovedtal for Det Frie Forskningsråd 2012
- 6 Postdocer med stjernepotentiale
- 9 DFF i 2012
- 11 At teste modeller på fortiden
- 12 Når seje væsker størkner
- 18 Med immunforsvaret på barrikaderne
- 20 Sproggranskning i storbyen
- 22 Året der gik i DFF 2012
- 25 Det Frie Forskningsråds sekretariat
- 26 Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Fri forskning med effekt

Der er efterhånden bred enighed om, at fri, nysgerrighedsdriven forskning er en af de vigtigste forudsætninger for velstand og udvikling i fremtiden. I det lys er det tilfredsstillende endnu en gang at kunne konstatere, at Det Frie Forskningsråds bevillinger fører til glimrende forskning og styrker et solidt dansk forskningsmiljø, der kan måle sig med de bedste internationalt.

Ved udgangen af 2012 slog endnu en undersøgelse nemlig fast, at forskere støttet af Det Frie Forskningsråd klarer sig rigtig godt. Denne gang var det *Evaluering af postdoc-finansiering i Det Frie Forskningsråd* udarbejdet af Center for Forskningsanalyse, der kunne konkludere, at rådets to typer af postdocstipendier – de individuelle og de indlejrede - fører til fremragende forskning og resultater i flotte videnskabelige publikationer, der citeres langt mere end verdensgennemsnittet.

Finansiering af postdocer har altid haft høj prioritet i Det Frie Forskningsråd. Igennem de seneste otte år har rådet finansieret omkring 2.300 postdocer. Det er derfor glædeligt, at bevillingerne med al tydelighed højner forskningsniveauet og bidrager til at fastholde de mest talentfulde forskere på de danske universiteter. Læs mere om resultaterne af evalueringen i artiklen Postdocer med stjernepotentiale på side 6.

Rådets øvrige virkemidler giver sig også udslag i markante resultater og opdagelser. Samlet i 2012 finansierede rådet 535 forskningsprojekter med knap 1.2 mia. kr. En finansiering der kom et langt større antal forskere til gavn, fordi mange af projekterne involverer mange forskere. Forskerkarriereprogrammet Sapere Aude blev endvidere for første gang udmøntet på alle tre niveauer: DFF-Ung Eliteforsker, DFF-Forskningsleder og DFF-Topforsker. Rådet ser med glæde, at programmet opfylder sine formål: at styrke karriereveje, at finde og fastholde de bedste talenter i forskningen, og at øge internationaliseringen også hos de helt unge forskertalenter. Rådet arbejder stadig på at sikre, at programmet også tiltrækker flere kvindelige forskertalenter, end det er tilfældet i dag.

I 2012 har Det Frie Forskningsråd gjort en stor indsats for at lette forskernes arbejde i forbindelse med ansøgning om forskningsmidler. Det er især sket ved, at rådet har udarbejdet ét årligt opslag med et overskueligt antal

virkemidler, der er fælles for de fem faglige råd. Formålet er at gøre ansøgningsmulighederne mere enkle og transparente, så ansøgere kan koncentrere sig om at skrive så gode ansøgninger som muligt.

I 2012 var Det Frie Forskningsråd endvidere initiativtager til udarbejdelse af en fælles Open Access-politik for de offentlige forskningsråd og fonde. Politikken skal fremme allerede igangværende initiativer, der vil give fri adgang til flere af de offentligt finansierede forskningsresultater end i dag, hvilket vil kræve et samarbejde med forskningsinstitutioner og forlag. Dette er en udvikling, der ligger i tråd med politikken i andre internationale forskningsråd og i EU.

Etableringen af Det Globale Forskningsråd i Washington er også en begivenhed, som rådet deltog i i 2012. Initiativet til det verdensomspændende forskningsråd er taget af National Science Foundation, og med det arbejdes der på at udvikle en fælles forståelse for grundlæggende principper som videnskabelig redelighed og Open Access til forskningsresultater.

Professor Jens Christian Djurhuus afsluttede efter næsten seks år som bestyrelsesformand sin anden udpegningsperiode ved årets udgang. Under hans formandskab er der sket en markant udvikling i rådets aktiviteter og virkemidler. Blandt andet har rådet styrket sin profil betydeligt og har udviklet sine eksterne samarbejdsflader både nationalt og internationalt. Uddannelsesminister Morten Østergaard takkede Jens Christian Djurhuus for den store indsats, han har gjort for dansk forskning som rådsmedlem, rådsformand og bestyrelsesformand gennem en meget lang årrække. Fra 1. januar 2013 er opgaven som bestyrelsesformand overtaget af undertegnede: professor Peter Munk Christiansen.

Peter Munk Christiansen
Bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd

Hovedtal for Det Frie Forskningsråd 2012

Det Frie Forskningsråd er et uafhængigt råd, som sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Forskning og Innovation. Rådet består af fem faglige råd og en bestyrelse.

- Det Frie Forskningsråd | **Kultur og Kommunikation**
- Det Frie Forskningsråd | **Natur og Univers**
- Det Frie Forskningsråd | **Samfund og Erhverv**
- Det Frie Forskningsråd | **Sundhed og Sygdom**
- Det Frie Forskningsråd | **Teknologi og Produktion**

Styrelsen for Forskning og Innovation

DET FRIE FORSKNINGSRÅD I ALT

Ansøgt beløb, mio. kr.	8.908
Bevilget beløb, mio. kr.	1.253
Succesrate	14%
Antal ansøgninger	2.925
Antal bevillinger	535
Succesrate	18%

DFE | KULTUR OG KOMMUNIKATION

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.317
Bevilget beløb, mio. kr.	170
Succesrate	13%
Antal ansøgninger	438
Antal bevillinger	85
Succesrate	19%

DFE | NATUR OG UNIVERS

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.995
Bevilget beløb, mio. kr.	306
Succesrate	15%
Antal ansøgninger	591
Antal bevillinger	114
Succesrate	19%

DFE | SAMFUND OG ERHVERV

Ansøgt beløb, mio. kr.	778
Bevilget beløb, mio. kr.	142
Succesrate	18%
Antal ansøgninger	281
Antal bevillinger	70
Succesrate	25%

DFE | SUNDHED OG SYGDOM

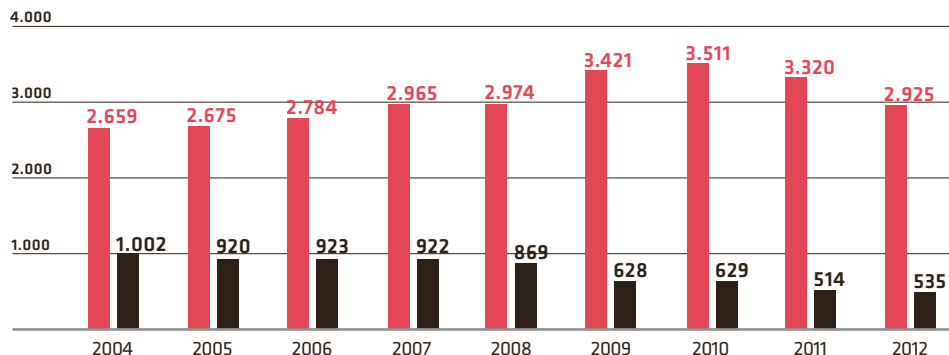
Ansøgt beløb, mio. kr.	2.377
Bevilget beløb, mio. kr.	324
Succesrate	14%
Antal ansøgninger	969
Antal bevillinger	172
Succesrate	18%

DFE | TEKNOLOGI OG PRODUKTION

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.442
Bevilget beløb, mio. kr.	311
Succesrate	13%
Antal ansøgninger	646
Antal bevillinger	94
Succesrate	15%

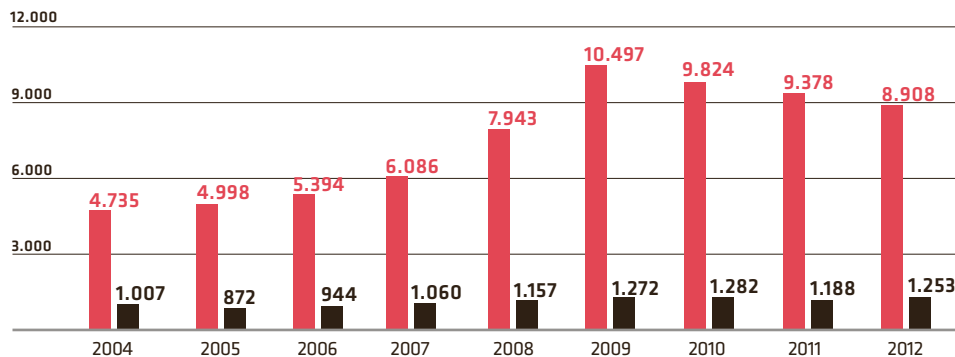

FIGUR 1:
Antal ansøgninger og antal bevillinger i Det Frie Forskningsråd 2004-2012.

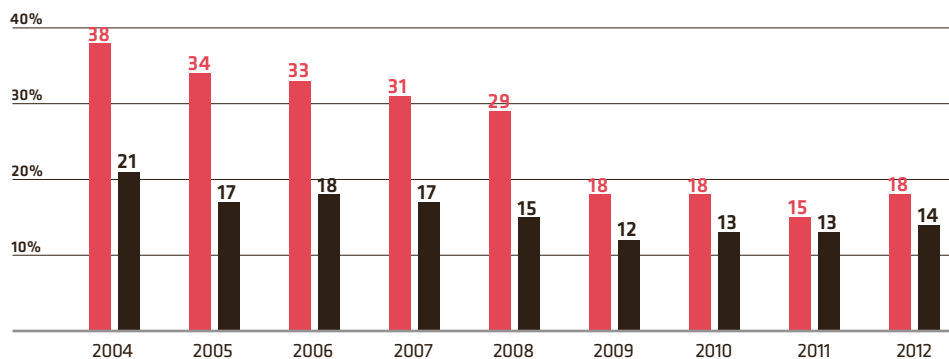
Ansøgninger modtaget og færdigbehandlet af DFF det enkelte år. Tallene omfatter ansøgninger til rådernes almindelige fondsfunktion. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.l. indgår ikke.

FIGUR 2:
Ansøgt og bevilget beløb i Det Frie Forskningsråd, 2004-2012 (mio. kr., faste priser 2012).

Ansøgninger modtaget og færdigbehandlet af DFF det enkelte år. Tallene omfatter ansøgninger til rådernes almindelige fondsfunktion. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.l. indgår ikke.

FIGUR 3:
Gennemsnitlige succesrater i Det Frie Forskningsråd, 2004-2012 (%).
Antal bevillinger/antal ansøgninger og bevilget beløb/ansøgt beløb.

Det Frie Forskningsråd modtog knap 3.000 ansøgninger i 2012 og kunne sætte 535 nye forskningsprojekter i gang. Samtidig er der ligesom i de seneste år ansøgt om omkring 9 mia. kr. Dette betyder, at der fortsat er en meget lav succesrate målt på beløb på 14 pct. DFF må således konstatere, at rådet fortsat modtager mange ansøgninger af meget høj kvalitet, som det ikke er muligt at give bevillinger til.

Postdocer med stjernepotentiale

Det Frie Forskningsråds to typer af postdocstipendier fører til glimrende forskning og vigtige videnskabelige publikationer, der citeres langt mere end verdensgennemsnittet. Det viser en ny undersøgelse af rådets postdocfinansiering.

At sikre fremragende forskeruddannelse har været alfa og omega for Det Frie Forskningsråd, siden rådet blev etableret i sin nuværende form i 2004. Rådet ser det som en af sine fremmeste opgaver at spotte de allerdygtigste forskertalenter og sende dem godt på vej i forskerkarrieren med et postdocstipendium i ryggen. Til det formål har rådet gennem mange år haft to typer af postdocstipendier til uddeling til yngre forskere med en nylig erhvervet ph.d.-grad: de individuelle postdocstipendier, der søges af postdoc-kandidaten selv, og de indlejrede postdocstipendier, der typisk søges af en hovedansøger på lektor/professorniveau og uddeles som led i et større forskningsprojekt. I perioden 2004-2012 har DFF i alt uddelt omkring 2.300 postdocbevillinger.

Begge typer af stipendier har igennem årene ført til glimrende forskning og bragt et stort antal postdocer i faste stillinger på universiteterne. I 2012 satte DFF sig dog for at undersøge, om der er forskel på, hvordan stipendiater med individuelt eller indlejret stipendium klarer sig. Opnår individuelt finansierede postdocer eksempelvis bedre og flere publikationer og citationer end postdocer med et indlejret postdocstipendium? Er de forskere, der får et individuelt postdocstipendium, mere selvstændige og dermed måske længere fremme i karrieren end de forskere, som modtager et indlejret postdocstipendium? Klarer individuelt finansierede postdocer sig bedre på den internationale scene end postdocer finansieret ved hjælp af midler bundet i et større forskningsprojekt?

Stor efterspørgsel efter postdocstipendier

Baggrunden for at iværksætte undersøgelsen har været, at Det Frie Forskningsråd altid ønsker at uddele

forskningsbevillinger på en måde, der er til størst gavn for dansk forskning. Når det har været særlig påkrævet at undersøge effekten af netop postdocstipendierne, skyldes det ikke mindst, at antallet af ph.d.er er mere end fordoblet gennem de seneste fem år, hvilket har øget efterspørgslen på postdocbevillinger markant. Da universiteternes finansiering af postdocer og adjunker ikke har fulgt denne udvikling, er det i høj grad blevet en opgave for Det Frie Forskningsråd at sikre dansk forsknings vækstlag ved at selektere og finansiere de allerbedste forskertalenter.

”Postdocstipendier er et af Det Frie Forskningsråds vigtigste virkemidler. Ikke bare er de afgørende for, at vi fortsat kan skabe banebrydende forskningsresultater i Danmark. De er også vigtige for universiteterne selv, fordi de skal kunne være sikre på, at den kvalitetsvurdering og selektering af postdocprojekterne, som DFF hvert år forestår, sikrer den fornødne originalitet og excellence i det danske forskningsmiljø. Det viser undersøgelsen med al tydelighed, at den gør”, siger bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd Peter Munk Christiansen.

Resultaterne af undersøgelsen er sammenfattet i *Evaluering af postdocfinansiering i Det Frie Forskningsråd*, der konkret belyser ligheder og forskelle i karriereudvikling, forskningsproduktivitet, internationalisering og opgaveporteføljer mellem de indlejrede og de individuelt finansierede postdocer i perioden 2001-2009. Konklusionen er overordnet, at der ikke er den store forskel på, hvordan forskere finansieret med den ene eller anden type virkemiddel klarer sig. Uanset virkemiddel leverer DFF-støttede postdocer rigtig god forskning.

”Vi er meget tilfredse med at konstatere, at begge virkemidler ser ud til at have en lang række positive effekter. Således må Det Frie Forskningsråds finansiering af unge

forskeres start på en forskerkarriere karakteriseres som en succesfuld støtteform for både indlejrede og individuelle postdocs,” lyder det videre fra Peter Munk Christiansen.

Langt bedre end verdensgennemsnittet

Der kan dog måles små effektforskelle mellem de indlejrede og individuelle stipendier. Overordnet viser undersøgelsen, at de individuelle postdocer klarer sig relativt bedre inden for FNU, FSS og FTP, mens det inden for FSE og FKK er de indlejrede postdocer, der klarer sig bedst. En forklaring på dette kan være, at der er sat navn på en langt højere andel af de indlejrede postdoc-stipendiatere inden for FSE og FKK på ansøgningstidspunktet, mens de indlejrede postdoc-stipendier inden for FNU, FSS og FTP oftere gives til unavngivne stipendiatere, som først findes efter, at projektet har modtaget bevilling.

Ser man på videnskabelige publikationer, er begge postdoc-typers publikationsaktivitet større end publikationsaktiviteten i en kontrolgruppe, der publicerer bedre end verdensgennemsnittet. Dog er de individuelle postdocers

publikationsaktivitet lidt større end indlejrede postdocer. Hvad impact angår, klarer både de individuelle og indlejrede postdocers sig særdeles godt sammenlignet med kontrolgruppen og i forhold til den gennemsnitlige citeringshyppighed målt som 'verdensgennemsnittet'.

”Det er godt at se, at publikationer fra både individuelle og indlejrede postdocs inden for områderne omfattet af FSS, FNU og FTP citeres væsentligt mere end publikationer i kontrolgruppen. Det er også tilfredsstillende, at de individuelle og indlejrede postdocer inden for FKK og FSE gennemsnitligt set også er en anelse mere produktive i den undersøgte periode sammenlignet med kontrolgruppen,” siger Peter Munk Christiansen.

Undersøgelsen viser også, at DFF-støttede postdocer sjældnere forlader universiteterne efter postdoc-forløbet end postdocer i kontrolgruppen. Og når de endelig gør det, er det for at forske videre i den private forskningssektor. Af de forskere, der bliver på universitetet, er tyve procent steget i stillingsniveau tre år efter bevillingsmodtagelsen. Her er der dog stor variation inden for fagområderne og de faglige råd.

”Overordnet set er der al mulig grund til at glæde sig over, at Det Frie Forskningsråds udvælgelse og finansiering af postdocer baner vejen for dygtige forskere, der klarer sig markant bedre end øvrige sammenlignelige forskere. Det Frie Forskningsråd vil bruge evalueringens resultater til fortsat at sikre, at dansk forsknings talenter understøttes på bedst mulig måde til gavn for det danske samfund” siger Peter Munk Christiansen.

Evaluering af postdocfinansiering i Det Frie Forskningsråd

88 sider. Udgivet december 2012 af Styrelsen for Forskning og Innovation.

Undersøgelsen består af tre delanalyser:

- En surveyanalyse af indlejrede postdocs
- En registerbaseret analyse af begge virkemidler
- En bibliometrisk analyse af begge virkemidler

De bibliometriske analyser fokuserer på videnskabelig produktion, publiceringsmønstre og citationsgennemslagskraft. Den registerbaserede undersøgelse kortlægger mobilitet for individuelle og indlejrede postdocs samt for en kontrolgruppe bestående af forskere i begyndelsen af deres karrierer, som ikke har modtaget bevilling fra DFF. Surveyundersøgelsen blandt indlejrede postdocs afdækker en række yderligere emner vedrørende postdocstipendiateres forskningsrelaterede aktiviteter samt betydning af bevillingerne.

Postdocstipendier i DFF

Det Frie Forskningsråds finansiering af postdocer sker direkte via individuelle postdocforløb eller indirekte via indlejrede postdocforløb i forskningsprojekter med en P.I. på lektor/professorniveau som hovedbevillingshaver. De individuelle postdocer opnår finansiering til eget projekt og egen løn i en periode på typisk to eller tre år, mens de indlejrede postdocer typisk får hele eller dele af postdoc-forløbet finansieret via et forskningsprojekt.

DFF i 2012

2012 blev et begivenhedsrigt år for DFF. Med udgangen af 2012 har rådet fulgt en række af de senere års målsætninger til dørs. Rådet har desuden udviklet og styrket sin forskningsfaglige base og sikret, at den nye lov om forskningsrådgivning fra 2010 er blevet succesfuldt implementeret. Nedenstående er et udpluk af de væsentligste aktiviteter fra 2012.

Det første fælles DFF-opslag

Den 7. august 2012 blev en særlig dag i DFF's nyere historie. Da kunne rådet for første gang lancere alle de faglige råds virkemidler i det fælles "Opslag E2012 og F2013". Forud var gået et grundigt arbejde med at harmonisere virkemidler på tværs af de faglige råd og forenkle administrative procedurer i forbindelse med opslaget. Målet med det fælles DFF-opslag er at gøre ansøgningsprocesserne enklere og mere gennemskuelige for forskerne, så det bliver nemmere for ansøgerne at søge rådet. Rådet har nu følgende fælles virkemidler: DFF-Individuelt postdocstipendium, DFF-Forskningsprojekt 1, 2 og 3 og Sapere Aude-programmet. Desuden er der nogle få særlige virkemidler, som udbydes inden for enkelte faglige hovedområder.

Fuld implementering af forskerkarriereprogrammet Sapere Aude

DFF's ambition om at skabe økonomiske rammer for danske forskere, der er konkurrencedygtige med rammerne i udlandet, blev i 2012 ført ud i livet med implementeringen af det tredje trin i DFF's Sapere Aude-program: DFF-Topforsker-bevillingen. Hensigten med bevillingen, der gives til den excellente forsker på professorniveau, er at give bevillingsmodtageren mulighed for at forfølge nye, ambitiøse mål ved at lede og udføre et forskningsprojekt over en periode på 5 år.

Sapere Aude-programmet blev søsat med de to første trin i 2010: DFF-Ung Eliteforsker (fra 2013 DFF-Forskertalent)

og DFF-Forskningsleder, der henvender sig til forskere på henholdsvis ph.d.- og postdoc-niveau. Med 2012's lancering af det tredje og sidste trin er programmet nu fuldt implementeret. Det tilfredsstillende udfald skyldes, at der på finansloven for 2012 blev prioriteret yderligere midler til programmet.

Forskning for 1 milliard kroner

Det Frie forskningsråd modtog i 2012 knap 3.000 ansøgninger med et samlet ansøgt beløb på næsten 9 mia. kr. Selv om både antallet af ansøgninger og det ansøgte beløb fortsætter en let faldende tendens siden 2009, er der stadig tale om en meget høj efterspørgsel på de frie forskningsmidler. I 2012 er der givet bevilling til godt 500 ansøgninger og uddelt samlet 1,2 mia. kr. Således er succesraten målt på beløb som hidtil under 15 pct.

DFF vedtager Open Access-politik sammen med danske råd og fonde

En anden vigtig begivenhed fandt sted i juni 2012, da DFF sammen med Danmarks Grundforskningsfond, Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation vedtog en fælles politik for fri adgang til forskningsresultater. DFF, der længe har støttet principperne om at skabe fri adgang til offentligt finansieret forskning publiceret i videnskabelige tidsskrifter, har stået i spidsen for udarbejdelsen og vedtagelsen af politikken.

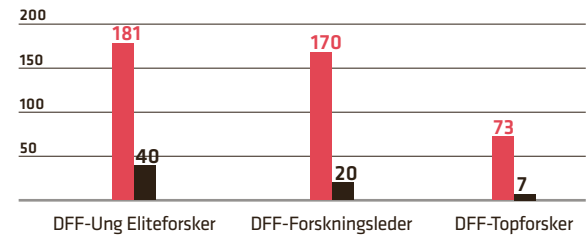
Fri adgang til offentligt finansierede forskningsresultater er afgørende, fordi det danner et bredere og mere tilgængeligt grundlag for nye erkendelser og opdagelser. Med den fælles Open Access-politik søger DFF og de øvrige offentlige råd og fonde at udbrede Open Access som standard i videnskabelige publicering. Formålet er at styrke effekten af forskningen ved at sikre uhindret og omkostningsfri digital adgang hertil for alle. For rådernes og fondenes bevillingsmodtagere betyder beslutningen om at implementere Open Access, at de skal bede forlag om tilladelse til at parallelpublicere deres forskningsartikler i universiteternes digitale arkiver eller i et emnespecifikt arkiv efter en karenperiode på mellem seks og tolv måneder fra det tidspunkt, hvor artiklen publiceres i et videnskabeligt tidsskrift.

Postdocbevillinger med god effekt

2012 blev også året, hvor DFF gennemførte en evaluering af rådets postdocfinansiering. Evalueringen belyser rådets finansiering af både individuelt finansierede postdocstipendier og postdocstipendier, som er indlejret i andre typer bevillinger i perioden fra 2001 til 2009. Perioden dækker både aktiviteter for de seks statslige forskningsråd indtil 2004 og det samlede råd fra 2004. Evalueringen karakteriserer begge de to typer af stipendier som succesfulde støtteformer. Blandt andet viser evalueringen, at publikationer fra både individuelle og indlejrede postdocer har en væsentlig større international gennemslagskraft sammenlignet med kontrolgruppen og 'verdensgennemsnittet'. Begge typer af postdocer er også mere publiceringsaktive end postdocer i kontrolgruppen. Tilmed har de DFF-støttede postdocer en stærkere international berøringsflade, ligesom de hyppigere end sammenlignelige yngre forskere fortsætter med en forskerkarriere.

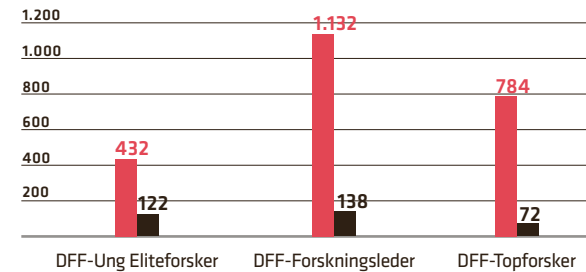
FIGUR 4:

Sapere Aude, antal **ansøgninger** og **bevillinger**, 2012.

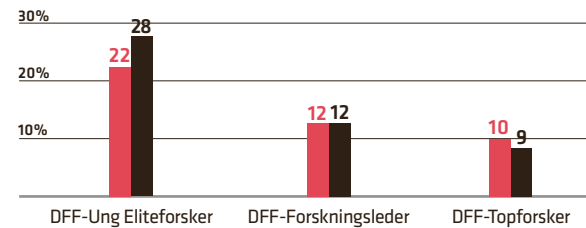
FIGUR 5:

Sapere Aude, **ansøgt** og **bevilget beløb**, 2012 (mio. kr.).

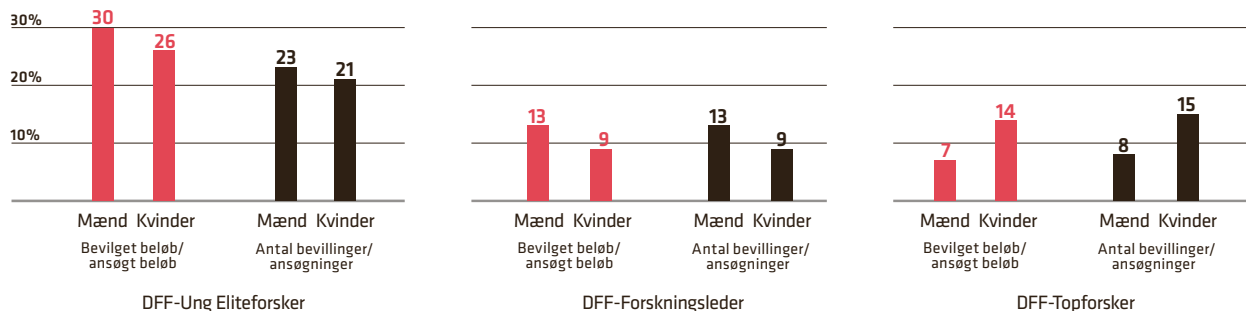
FIGUR 6:

Sapere Aude, succesrater, 2012 (%). **Antal bevillinger/ansøgninger** og **bevilget beløb/ansøgt beløb**.

FIGUR 7:

Sapere Sapere Aude, succesrater fordelt på køn, 2012(%). **Bevilget beløb/ansøgt beløb** og antal **bevillinger/ansøgninger**.

AT TESTE MODELLER PÅ FORTIDEN

David Nogués-Bravo, født 1975, lektor, ph.d., Center for Makro-økologi, Evolution og Klima på Biologisk Institut, Københavns Universitet. Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 6 millioner kr.

Dyrearter over hele verden er truet på grund af klimaforandringer. Da det imidlertid er svært at forudsige præcis, hvordan arterne vil reagere på stigende temperaturer, forhøjet vandstand og mindre is i de polare egne, er det vanskeligt at forebygge, at arter uddør.

Det vil David Nogués-Bravo nu gøre noget ved. Med forskningsprojektet 'EXTINCTIONS' skal de eksisterende videnskabelige forudsigelsesmetoder afprøves på historiske data om udryddede arter. Det vil afsløre, hvor robuste metoderne egentlig er, og

hvordan de kan forbedres med henblik på at kortlægge de nulevende arters fremtid.

"Vores metoder til forudsigelse af, hvordan arter vil reagere på globale forandringer, skal være så præcise som muligt. Ellers har vi svært ved at tage forholdsregler og beskytte arterne imod udryddelse. Vi vil derfor forsøge at kigge tilbage i tiden og afprøve de gængse forudsigelsesmetoder på en af de udryddelsesperioder, vi ved allermost om, nemlig den sene kvarternære periode fra 50.000 til 3.000 år før vor tidsregning. I den periode, der var præget af både istid og menneskelig påvirkning, uddøde hele 65 procent af alle store pattedyr, bl.a. den uldhårede mammut og hulebjørnen. Derudover ændrede udbredelsen af arter sig, genetisk variation gik tabt og økologiske samfund blev nedbrudt og gendannet", siger David Nogués-Bravo.

Forskningskonferencen 2012

“Forskningsidéen – drivkræfter i fri forskning” var temaet for DFF’s årlige forskningskonference, som blev afholdt den 15. marts i Moltkes Palæ i København. Formålet med konferencen var at sætte fokus på, hvordan banebrydende forskning foregår på højeste niveau, og hvad der skal til for at stimulere den. Til at belyse temaet havde rådet inviteret nobelpristager i medicin fra 2001, Sir Richard Timothy Hunt, til at tale om den kreative forskning, der ikke nødvendigvis er politisk korrekt. Herudover deltog fire modtagere af DFF’s Sapere Aude-bevillinger, der på levende vis fortalte om, hvordan idéen bag deres Sapere Aude-projekter var opstået, og hvordan den blev udfoldet.

I den efterfølgende paneldebat var der bred tilslutning til at se den frie og nysgerrighedsdrevne forskning som et afgørende fundament for samfundets samlede innovationskraft. Deltagerne i konferencen var medlemmer af Folketingets Uddannelsesudvalg, repræsentanter for offentlige råd og fonde og interesseorganisationer samt medlemmer af DFF. Rådet har efterfølgende gennem en række debatoplæg i dagspressen og i forbindelse med møder med rådets samarbejdspartnere igangsat en debat om, hvordan DFF og rådets samarbejdspartnere i fællesskab kan udvikle en bedre forståelse af den frie forskning og dens bidrag til samfundet og virksomhederne.

I 2013 vil rådets forskningskonference have titlen ”Køn, forskning og excellence”.

NÅR SEJE VÆSKER STØRKNER

Kristine Niss, født 1975, lektor, ph.d., Institut for Natur, Systemer og Modeller på Roskilde Universitet. Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 7 millioner kr.

Karamelmasse, stivnende asfalt, smeltet plastik, olie, bolsjemasse, flydende glas. Seje væsker kan bestå af mange forskellige stoffer. Men hvad er dynamikken i dem? Hvordan bevæger molekyler og atomer sig i væskerne? Og hvordan reagerer de over tid under bestemte påvirkninger og betingelser?

I sit laboratorium på Roskilde Universitet eksperimenterer Kristine Niss med en lang række materialer, der bærer overskriften seje væske. Det er væsker, der er så hårde, at de ofte er på grænsen til at kunne kaldes væsker. Seje væsker er lige som i almindelige væsker karakteriserede ved, at molekylerne bevæger sig mellem hinanden og sidder uordnet. I de seje væsker bevæger

de sig bare meget langsommere. Når seje væske størkner, sker det, fordi molekylerne til sidst holder helt op med at bevæge sig.

”Vi arbejder mest med væsker, der er flydende ved stuetemperatur. Det kan være olie eller alkoholer. For at finde ud af, hvad der styrer væskernes vej fra flydende til fast, udsætter vi dem blandt andet for systematiske temperaturskift og måler på deres mekaniske og elektriske egenskaber. Vi trykker eksempelvis på dem og hiver i dem, både hurtigt og langsomt”, siger Kristine Niss.

I nærmeste fremtid skal Kristine Niss i gang med at sende neutroner ind i sine seje væsker for at teste den såkaldte isomorft teori, der giver et bud på en grundlæggende væskemodel, som indeholder essensen af alle væsker.

”Teorien kan forklare rigtig meget af det, vi ser i computermodeller af væsker. Vi ved dog stadig ikke, hvor godt den beskriver de virkelige fysiske væsker. Det kan vores eksperimenter forhåbentlig kaste lys over”, siger Kristine Niss.

Forskningsfaglig rådgivning

DFF yder forskningsfaglig rådgivning til Folketinget, uddannelsesministeren og andre instanser, der har ønske om at rekvirere rådgivning. I 2012 ydede rådet rådgivning i næsten 500 sager, der dækkede nationale og internationale høringssvar til relevante love og forskningsfaglige spørgsmål, indstillinger og udpegninger til råd, nævn og udvalg samt rådgivning om fondssager fra andre råd og fonde.

Herunder bidrog DFF bl.a. med indstillinger til Science Europe's Scientific Committees (der blandt andet resulterede i fire nye danske medlemmer, herunder en ny formand), ERC Scientific Council samt Udvalgene Vedr. Videnskabelig Uredelighed og landbrugets afgiftsfonde.

I 2012 ydede DFF desuden rådgivning til Lundbeck-fonden i forbindelse med udmøntning af 120 mio. kr. til etablering af et dansk EMBL-center for neurovidenskab. Ligeledes leverede rådet en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger til Rådet for Teknologi og Innovation samt forslag til internationale bedømmere til vurdering af ansøgninger til Danmarks Grundforskningsfond og Højteknologifonden.

DFF har endvidere givet en lang række høringssvar – blandt andet i forhold til etablering af et analyse- og forskningsinstitut for kommuner og regioner, en ny akkrediteringslov samt kortlægning af social- og velfærdsforskning i Danmark og evaluering af den bibliometriske forskningsindikator.

En forespørgsel om forskningsfaglig rådgivning rettes til DFF's bestyrelse, som koordinerer sagen med de

relevante faglige råd. En rådgivningssag involverer ofte flere fagområder, og her er DFF's faglige bredde en styrke.

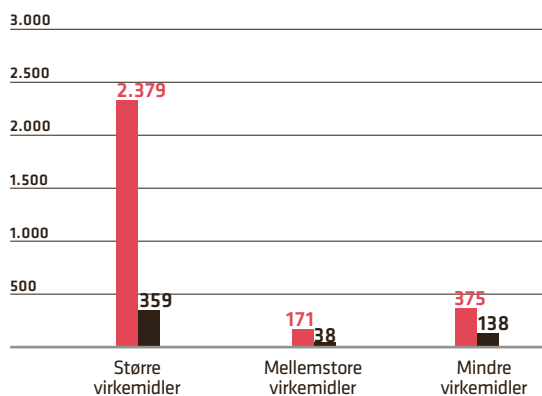
Rådets medlemmer er aktive forskere med højt kvalificeret videnskabelig baggrund, og medlemmerne er blandt de fremmeste eksperter inden for deres felt. Dermed opererer rådet som garant for, at rådgivningen varetages med den nødvendige faglige tyngde uanset fagområde.

Retningslinjer for ekstern bedømmelse

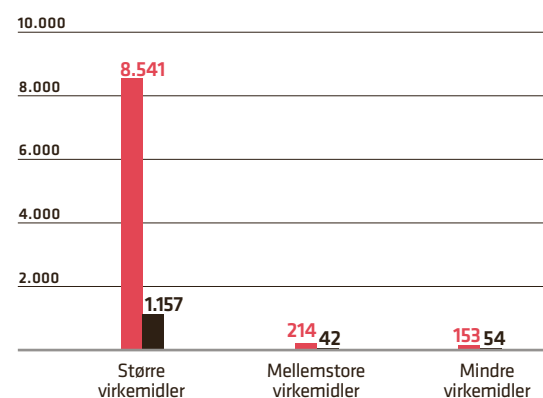
På baggrund af erfaringer fra de foregående års pilotforsøg med og evaluering af ekstern bedømmelse har rådet i 2012 etableret fælles DFF-retningslinjer for ekstern bedømmelse af ansøgninger om forskningsmidler. DFF ønsker, at retningslinjerne skal være rummelige og tilpasset de enkelte faglige råds behov. Endvidere søges det tilstræbt, at alle ansøgninger inden for et virkemiddel så vidt muligt er omfattet af ekstern bedømmelse.

Forud er gået en proces, der blev indledt i 2011 med tilrettelæggelse og gennemførelse af udvidet brug af ekstern bedømmelse inden for de større virkemidler. Processen indebar, at mindst en tredjedel af ansøgningerne til de store virkemidler kom i ekstern bedømmelse, svarende til i alt cirka 650 ansøgninger. I 2012 fastlagdes så, på baggrund af erfaringerne fra indfasningsåret, de fælles retningslinjer for ekstern bedømmelse. Rådet arbejder i forlængelse heraf med at udvikle en egentlig DFF-bedømmerdatabase over internationale forskere, der har givet tilsagn om at stå til rådighed for ekstern bedømmelse i DFF.

FIGUR 8:
Antal ansøgninger og bevillinger opdelt på bevillingsstørrelser 2012.

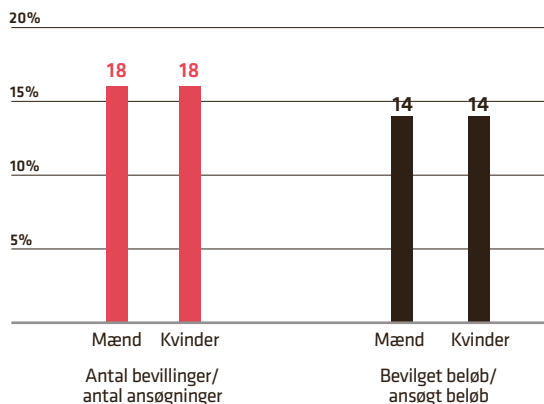
FIGUR 9:
Ansøgt og bevilget beløb opdelt på bevillingsstørrelser, 2012 (mio. kr.).

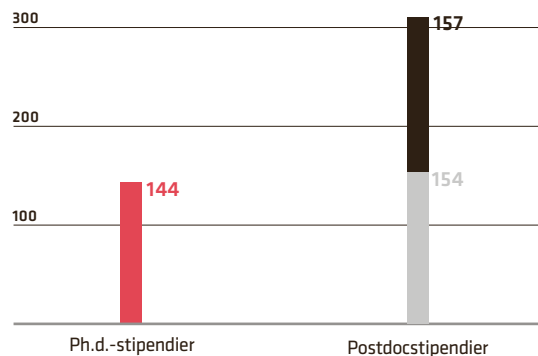
Figurenes fordeling er baseret på opdelingen: mindre bevillinger på under 1 mio. kr., mellemstore bevillinger på mellem 1 mio. kr. og 1,5 mio. kr., større bevillinger på mindst 1,5 mio. kr.

FIGUR 10:
Succesrater fordelt på køn, 2012 (%). Antal bevillinger/ansøgninger og bevilget beløb/ansøgt beløb.

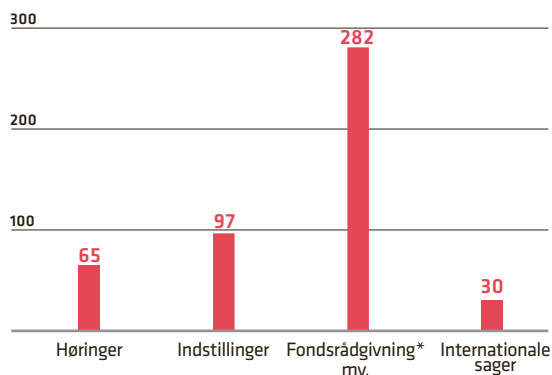

FIGUR 11:
Antal ph.d.- og postdocstipendier, indlejrede* og individuelle, 2012.

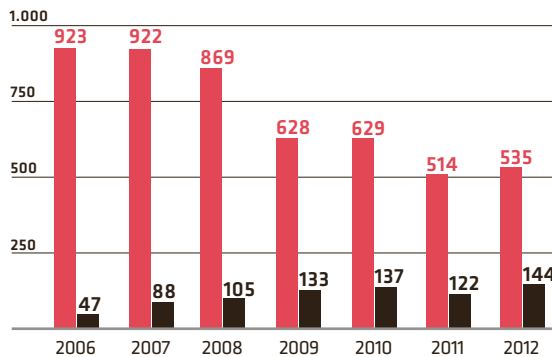
*Postdocstipendier finansieret som del af et samlet forskningsprojekt.

FIGUR 12:
Det Frie Forskningsråds rådgivningsopgaver, 2012.

*Rådgivning i forbindelse med ansøgninger til andre råd og fonde.

FIGUR 13:
Samlet antal bevillinger og antal bevillinger til store og længerevarende projekter (over 3 mio. kr.), 2006-2012.

TABEL 1:
Det Frie Forskningsråds midler, budget 2012 (mio. kr.)

Råd	Grundbevilling	Særlige midler*	Total
DFF Kultur og Kommunikation	128,7	33,2	161,9
DFF Natur og Univers	219,7	81,6	301,3
DFF Samfund og Erhverv	99,7	33,5	133,2
DFF Sundhed og Sygdom	258,4	55,3	313,7
DFF Teknologi og Produktion	261,3	41,2	302,5
I alt	967,8	244,9	1.212,7

* De særlige midler benyttes primært til DFF's forskerkarriereprogram Sapere Aude. Udover det i tabellen angivne beløb blev der afsat midler til bestyrelsens budget. Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

DFF på den internationale scene

DFF har tætte internationale forbindelser. Dette gav sig bl.a. udslag i årets første måneder, hvor en lille gruppe af repræsentanter for rådet besøgte den nederlandske søsterorganisation, NWO, i Haag. Her havde rådet lejlighed til at drøfte fælles problemstillinger og udvikle en platform for videre samarbejde. Desuden havde repræsentanter for rådet i januar måned 2012 en række møder med de canadiske forskningsråd. Her var emnerne bl.a. forskningspolitik og nye tilgange til screening og evaluering af ansøgninger. Besøg af denne type er vigtige for rådet, da de bidrager til at udvikle rådets arbejde og processer og giver nyttig inspiration og viden om, hvordan andre lande tackler fælles problemstillinger.

I maj 2012 deltog DFF i et topmøde arrangeret af National Science Foundation (NSF). Mødet samlede lederne af de mest fremtrædende forskningsfinansierende organisationer i verden for blandt andet at drøfte og vedtage nogle fælles retningslinjer for ekspertbedømmelse af forskningsansøgninger (peer review). Samtidig var mødet anledning til at stifte et nyt globalt forskningsråd, Global Research Council, der skal have til opgave at fremme kvaliteten og dermed promovere excellence-tankegangen i forskningen på globalt plan. Mødet var det første, vigtige skridt i retning mod at etablere en global enighed om, hvordan bedømmelsesprocessen bør foregå. På mødet blev der vedtaget seks overordnede principper for peer review, som blandt andet handler om ekspertvurdering, etik og gennemsigtighed i bedømmelsesprocessen. DFF arbejder i forvejen efter disse principper i sin ansøgningsbehandling.

DFF er medlem af Science Europe, der i efteråret 2011 afløste den mere uformelle organisation for de europæiske forskningsråd, EUROHORCS. Science Europe har etableret sig med en bestyrelse og seks videnskabelige komitéer, som til sammen omfatter alle videnskabelige områder. Da langt fra alle medlemslande er repræsenterede i de forholdsvis små komitéer, må det betegnes som et meget flot resultat for Danmark, at der er opnået dansk repræsentation i fire ud af i seks videnskabelige komitéer. På det politiske plan har Science Europe forpligtet sig til at bistå EU-Kommissionen i bestræbelserne på at realisere det europæiske forskningsrum ERA fuldt ud. Dette vigtige arbejde vil DFF naturligvis bidrage til på lige fod med andre medlemmer af Science Europe.

DFF betragter etableringen af det europæiske forskningsrum ERA som en vigtig del af EU's strategi for at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske økonomi i verden. I løbet af det seneste årti har rådet deltaget i en række ERA-Net, som har til formål at udvikle og forbedre samarbejdet mellem nationale forskningsfinansierende enheder, eksempelvis forskningsråd

eller ministerier, så der i fællesskab kan udvikles nye, varige samarbejdsformer. DFF deltager aktuelt i to ERA-Net plus programmer: “Humanities in the European Research Area” (HERA) og “New Opportunities for Research Funding Cooperation in Europe – a Strategy for Social Sciences” (NORFACE). Rådet ønsker med sin fondsfunktion, bl.a. Sapere Aude-programmet, at styrke danske forskeres muligheder for at opnå bevilling ved Det Europæiske Forskningsråd.

Bedre rammer for tværvideenskabelig forskning

For at styrke rammerne for den tværvideenskabelige forskning har DFF etableret en ny procedure for behandling af tværfaglige ansøgninger. Rådet har nedsat et Matrixudvalg bestående af formændene for de faglige forskningsråd, hvormed DFF på den ene side sikrer, at nye forskningsretninger får en grundig behandling i rådssystemet, og på den anden side gør det muligt for rådet at fungere som en samlet seismograf, når det gælder om at opfange nye tendenser i forskningen.

Succesrateanalyse 2012

Som i 2010 har DFF i 2012 gennemført en analyse af succesraten for rådsmedlemmers ansøgninger til DFF. Den seneste analyse fra 2012 giver overordnet set samme resultat som den tidligere. Den gennemsnitlige succesrate for rådsmedlemmerne er fortsat højere end for øvrige ansøgere, men dette påvirkes ikke væsentligt af ind- og udtrædelse af rådet. Dermed er der ikke

indikation af en sammenhæng mellem rådsmedlemskab og succesrater. Der er fortsat en lidt højere succesrate for siddende rådsmedlemmer end for kommende og tidligere rådsmedlemmer. Men samtidig viser analysen, at selv om siddende rådsmedlemmer i lidt højere grad har succes med deres ansøgninger – sammenlignet med før de blev medlemmer – søger og får de bevilget færre midler sammenlignet med før, de blev medlemmer.

Publikationer

“*Fri Forskning – Forskning for Fremtidens Samfund*”.

Årsrapport 2011. 26 sider. Marts 2012.

Nøgletal, statistikker og forskningshistorier fra DFF i 2011.

“*Identifying excellent researchers through their curiosity*”.

Folder 2012. 6 sider. November 2012.

Folderen giver overblik over samspillet mellem DFF's Sapere Aude-program og Det Europæiske Forskningsråds bevillingssystem.

“*Evaluering af postdocfinansiering i DFF*”.

Analyse 2012. 88 sider. December 2012.

Evalueringen belyser DFF's finansiering af postdocforløb, både individuelt finansierede postdocstipendier og postdocstillinger, som er indlejret i andre typer bevillinger i perioden fra 2001 til 2009.

MED IMMUNFORSVARET PÅ BARRIKADERNE

Søren Riis Paludan, født 1972, professor, dr.med., Institut for Biomedicin ved Aarhus Universitet. Bevilling: Sapere Aude: DFF-Topforsker på 12 millioner kr.

Hvad sker der i vores krop, når den angribes af mikroorganismer? Hvordan aktiveres immunforsvaret helt præcist? Hvilke receptorer og sensorer er på spil, og hvordan virker de?

Søren Riis Paludan kigger dybt i kroppens molekylærbiologiske byggesten i forsøget på at afdække nye sider af immunforsvarets evne til at genkende og nedkæmpe udefra kommende mikroorganismer. For selvom videnskaben anno 2013 har et ret godt billede af, hvordan det medfødte immunsystem fungerer, er der stadig meget at lære, når det gælder de konkrete mekanismer, som styrer immunforsvaret under en infektionssygdom.

”Hvilke receptorer er eksempelvis involveret i bekæmpelse af en virus-infektion? Hvilke sensorsystemer er vi understøttet med,

TABEL 2:

Andel af flerfaglige ansøgninger og bevillinger i DFF (%), 2012.

Råd	Ansøgninger	Bevillinger
FKK	47	55
FNU	81	80
FSE	68	57
FSS	77	76
FTP	86	72
DFF samlet	67	65

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig inden for det pågældende råds faglige felt

TABEL 3:

Andel af tværrådligt flerfaglige ansøgninger og bevillinger i DFF (%), 2012.

Råd	Ansøgninger	Bevillinger
FKK	43	41
FNU	29	19
FSE	19	19
FSS	38	28
FTP	60	60
DFF samlet	40	33

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig tværs af flere råds faglige felter

Tallene i tabel 2 og 3 er baseret på ansøgers egne oplysninger om ansøgningens faglige karakter. Da et mindre antal ansøgninger er ufuldstændige vedr. disse oplysninger, er den totale population for disse tabeller godt 1 pct. mindre end for de øvrige figurer i årsrapporten. Beregningerne bag tabellerne baserer sig på OECDs fagkoder. Da disse ikke i alle tilfælde er overensstemmende med opdelingen mellem de faglige råd under DFF, er skellet mellem flerfaglige og tværrådligt flerfaglige ansøgninger ikke helt retvisende. Særligt for FTP resulterer det i en underestimering af andelen i tabel 2 og en overestimering i tabel 3. Derfor er tallene for FTP i tabel 2 efterreguleret på basis af et skøn.

og hvordan arbejder de, når det virkelig gælder? I forsøget på at besvare spørgsmål som disse identificerer og beskriver vi nye DNA-sensorer og ser på den rolle, de spiller i forhold til at kontrollere mikroorganismer. Det indebærer eksempelvis studier, hvor vi benytter genmodificerede mus for at se, hvordan mekanismerne tager sig ud i praksis”, fortæller Søren Riis Paludan, der særligt arbejder med Herpesvirus og dermed med mus, der er blevet kunstigt inficeret med virusset.

Sidste år fandt Søren Riis Paludan og hans 15 mand store forskerhold ud af, at mikroorganismen bryder cellemembranen, når de trænger ind i kroppen. Og at det er hér, de bliver genkendt af immunsystemet. Den opdagelse blev publiceret i det fornemme tidsskrift Nature Immunology.

Søren Riis Paludan håber, at forskningen vil føre til fundamental ny viden om immunsystemet, som åbner muligheder for nye vaccine-strategier samt bedre behandling af infektioner og inflammatoriske sygdomme i fremtiden.

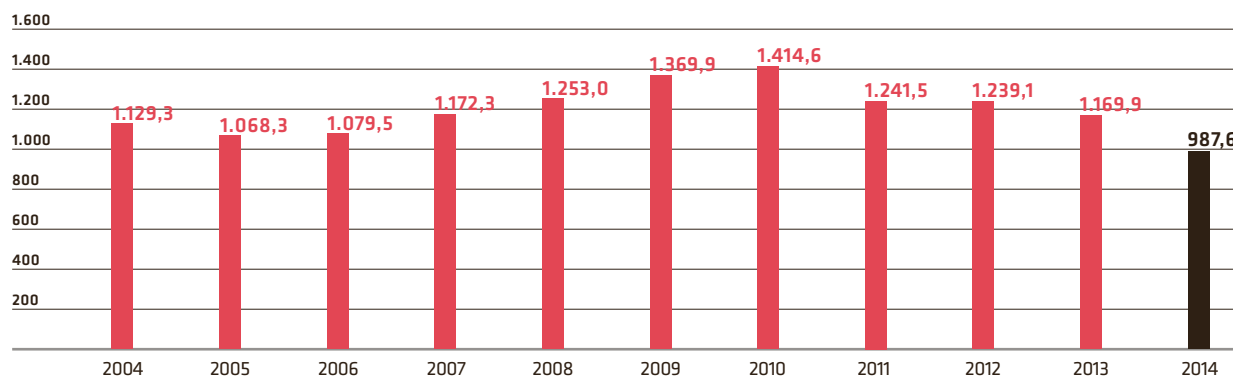
TABEL 4:

Antal tværrådslige ansøgninger og bevillinger i DFF, 2012.

	Ansøgninger behandlet i Matrixudvalget	Tværrådsligt behandlede ansøgninger	Tværrådslige bevillinger
På tværs af FNU, FTP og/eller FSS	320	37	2
På tværs af FKK og FSE	47	16	1
På tværs af andre rådsgrupperinger	40	12	2
I alt	389	65	5

Det Frie Forskningsråds matrixudvalg behandler alle ansøgninger med fagligt indhold, der går på tværs af rådernes fagopdelinger. I alt behandlede matrixudvalget i 2012 389 ansøgninger. Af disse gik 65 videre til behandling i flere råd, og de øvrige gik til enkeltrådslig behandling. Af de 65 fik i alt 5 bevilling fra flere råd.

FIGUR 14:

Finanslovsbevillinger til DFF inkl. budgetoverslag 2014 (faste priser 2013, mio. kr.)**SPROGGRANSKNING I STORBYEN**

Martha Sif Karrebæk, født 1974, lektor, ph.d., Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet. Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 7 millioner kr.

Tosprogede børn, sprog og storby er den akse, som Martha Sif Karrebæks forskning kredser om. I sit forskningsprojekt "Modersmålsundervisning for sproglige mindretalelever i den superdiverse storby København" undersøger hun børns sprog og socialisering i tilknytning til modersmålsundervisning i København, der som så mange andre storbyer i dag er præget af en for Vesteuropa hidtil uset grad af blanding af mennesker, som har adgang til langt flere sproglige og kulturelle ressourcer end tidligere.

For hvilken betydning har det for undervisningen og dem, der deltager i den, at elever, lærere og forældres forståelse af og relation til 'oprindelsesland' og 'modersmål' varierer så meget? Og hvor stor en rolle spiller det, at parternes sproglige kompetencer, identitet og sociale indlejring er forskellig?

"Konkret arbejder jeg på at udvide vores forståelse af sprog, som det tales i etnisk komplekse grupper. Mine data omfatter typisk klasserumsobservationer, interview med lærere, elever, forældre og lyd- og videooptagelser før, under og efter undervisning. Projektets mål er at analysere, hvordan tale- og skriftsprog anvendes. Det inkluderer eksempelvis studier af, hvornår og hvordan 'dansk', 'modersmål' og 'gadesprog' anvendes, og hvornår træk associeret med forskellige sprog kombineres", siger Martha Sif Karrebæk.

1

7 nye medlemmer er udpeget af uddannelsesministeren til DFF's faglige råd

1

Ole Thybo Thomsen overtager formandsposten i Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

16 17

DFF besøger det hollandske forskningsråd NWO i Haag

9

Hædning af DFF's Sapere Aude-bevilningsmodtagere og uddeling af Uddannelsesministeriets EliteForsk-priser

19

DFF deltager i Science Europe High-Level Workshop i Bled, Slovenien: "Implementing the ERA: Joining Forces at National and European Level"

26 27

DFF besøger de canadiske forskningsråd i Ottawa

30

DFF deltager i ERA-konference i Bruxelles: "Fostering Efficiency, Excellence and Growth"

Ultimo

DFF afholder informationsmøder om forårets ansøgningsrunde på landets universiteter

1

8. møde i FACIT-udvalget bestående af DFF, DSF, Danmarks Grundforskningsfond, RTI og Højteknologifonden

9

DFF deltager i DI-seminar "Fælles vækst - mod til at prioritere dansk forskning"

15

DFF's medlemskonference med deltagelse af nobelpristager i medicin, Sir Timothy Hunt over temaet "Forskningsideen - drivkræfter i fri forskning"

15

Offentliggørelse af DFF's årsrapport: "Fri Forskning - Forskning for Fremtidens Samfund"

19

DFF mødes med Danmarks Forskningspolitiske Råd

18 20

DFF er medvært ved konferencen "Excellence revisited - the Value of Excellence" på Aarhus Universitet

1

DFF mødes med uddannelsesminister Morten Østergaard

7

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion afholder informationsmøde på DTU

13 14

DFF deltager i National Science Foundation's Global Summit i Washington, D.C.

26 27

DFF deltager i ESF Governing Council-møde i Munchen

29 31

DFF deltager i NORFACE-konference om migrationsforskning i Mannheim

13

Bestyrelsesmedlem Kirsten Drotner udnævnes til formand for Science Europes Scientific Committee for the Humanities

22

Offentliggørelse af fællesrådslig Open Access-politik

22

Kronik i Jyllands-Posten: 'Forskning med fri adgang'

27

Topmøde for nationale forskningsfinansierende råd og fonde

Ultimo

Flyer Opslag E2012

01

JANUAR

02

FEBRUAR

03

MARTS

04

APRIL

05

MAJ

06

JUNI

1 6

DFF deltager med to forskere ved Lindau Nobel Laureate Meetings

7

Offentliggørelse af DFF's første fælles "Opslag E2012 og F2013"

3

DFF afholder dialogmøde med DI, AC, LO, FTF og Dansk Erhverv

1

Offentliggørelse af Sapere Aude-bevillingsmodtagere af DFF-Forskertalent og DFF-Topforsker

3 4

DFF's strategimøde, Middelfart

1

DFF deltager i konferencen "The European Research Council - danske muligheder" og offentliggør "Identifying excellent researchers through their curiosity"

19

Offentliggørelse af "Evaluering af postdocfinansiering i Det Frie Forskningsråd"

5

DFF's nyhedsbrev sommer 2012

7

Flyer Opslag E2012 og F2013

13

Debatindlæg i Berlingske: "Fri forskning er vækstgrundlaget"

10 17

Informationsmøder på landets universiteter om Opslag E2012 og F2013

10 11 23

Rådsmedlemmer fra DFF | Sundhed og Sygdom afholder møde om "Opslag E2012 og F2013"

6

DFF holder møde med Danske Universiteter

6

Tilsagn fra EU om bevilling på 7,2 millioner € til DFF's MOBILEX mobilitetsprogram 2013-17.

14

9. møde i FACIT-udvalget bestående af DFF, DSF, Danmarks Grundforskningsfond, RTI og Højteknologifonden

25

Debatindlæg i Information: "Fejlbehæftet tal om forskning"

24

Debatindlæg i Børsen: "Fri forskning også erhvervsrelevant"

8

DFF underskriver Wellcome Trusts "Statement Supporting Funding for Stem Cell Research in Horizon 2020"

27

DFF's kommentar til finanslovsudspillet for 2013: "Lussing til forskningens vækstlag og talentmasse"

27 28

DFF deltager i møde i ESF Governing Council i Haag

25

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom afholder møde med dekaner fra KU, AU, SDU og SSI

9

DFF's kommentar til finanslovs-aftalen for 2013: "Truet karriereprogram reddet på strengen"

22

DFF deltager i møde i Science Europe General Assembly i Bruxelles

28

Kronik i Ingeniøren: "Originalitet er vejen til vækst"

23

DFF deltager i møde i ESF General Assembly i Bruxelles

31

Jens Christian Djurhuus fratræder som bestyrelsesformand efter 5 1/2 år på posten

07 JULI

08 AUGUST

09 SEPTEMBER

10 OKTOBER

11 NOVEMBER

12 DECEMBER

ÅRET DER GIK I DFF 2012

Det Frie Forskningsråds primære formål er at støtte og fremme de mest originale ideer og initiativer i dansk forskning. Årligt giver rådet knap 600 bevillinger til forskningsprojekter for et samlet beløb på godt én milliard kroner. Bevillingerne gives til konkrete tidsbegrænsede forskningsaktiviteter.

Rådets midler udbydes i fri national konkurrence uden tematiske og faglige begrænsninger. Videnskabelig kvalitet er det vigtigste vurderingskriterium ved udmøntning af midlerne.

Rådet arbejder til stadighed på at sikre de bedste vilkår for den frie, nysgerrighedsdrevne forskning i Danmark. Det sker blandt andet gennem den forskningsfaglige rådgivning, som rådet yder til uddannelsesministeren, Folketinget og regeringen. Rådet er desuden i løbende dialog med væsentlige interessenter med henblik på at sikre, at dansk forskning kaster de bedst mulige forskningsresultater af sig.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd er fotograferet på Haldor-Topsøe A/S, december 2012. Fra venstre: Merete Fredholm, Peder Andersen (næstformand), Bjerne S. Clausen, Kirsten Drotner, Jens Christian Djurhuus (formand), Kim Guldstrand Larsen, Knud Erik Skouby og Jørgen Drejer (bestyrelsesmedlem Berthe Marie Willumsen er ikke med på billedet)

Det Frie Forskningsråd arbejder endvidere løbende på at styrke anvendelsen og formidlingen af forskningsresultater samt forbedre det internationale forskningssamarbejde.

Bekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 af lov om forskningsrådgivning m.v. er lovgrundlag for Det Frie Forskningsråd og danner rammerne for rådets virke.

Det Frie Forskningsråds sekretariat

Medarbejdere i Kontoret for Videnskab, Styrelsen for Forskning og Innovation, december 2012

Grete M. Kladakis,
kontorchef, 7231 8300,
gk@fi.dk

Enheden for Humaniora

- **Mette Bjerger**, chefkonsulent, 7231 8302, mbj@fi.dk
- **Jonas Lind**, fuldmægtig, 7231 8311, joli@fi.dk
- **Ulla Høeberg Jørgensen**, fuldmægtig, 7231 8312, uhh@fi.dk
- **Marlene Dyrlov Madsen**, fuldmægtig (barsel), 7231 8276, mdm@fi.dk
- **Maibrit Bryde**, kontorfuldmægtig, 7231 8313, mbry@fi.dk
- **Miriam Jensen**, kontorfuldmægtig, 7231 8309, mlje@fi.dk
- **Christina Wille Jørgensen**, studentermedhjælp, 7231 8313, chwj@fi.dk

Enheden for Naturvidenskab

- **Lars Grindsted**, chefkonsulent, 7231 8320, lgr@fi.dk
- **Mette Venås Overballe-Petersen**, fuldmægtig, 7231 8218, mvo@fi.dk
- **Lars Johannsen**, fuldmægtig, 7231 8253, lajo@fi.dk
- **Thomas Behrendt Klinggaard**, fuldmægtig, 7231 8318, tbkl@fi.dk
- **Karin Løvbo**, kontorfuldmægtig, 7231 8317, klo@fi.dk
- **Niels Kristian Thorning**, studentermedhjælp, 7231 8218, mtoe@fi.dk

Enheden for Samfundsvidenskab

- **Kristoffer Brix Bertelsen**, chefkonsulent, 7231 8324, kbbs@fi.dk
- **Troels Danielsen**, fuldmægtig, 7231 8325, trda@fi.dk
- **Tina Varberg**, fuldmægtig, 7231 8326, tva@fi.dk
- **Jasmina Milenkovic**, kontorfuldmægtig, 7231 8322, jmi@fi.dk

Enheden for Sundhedsvidenskab

- **Anne Christiansen**, chefkonsulent, 7231 8331, anch@fi.dk
- **Tara Laura Brandt Elvang**, fuldmægtig, (barsel) 7231 8329, tlbe@fi.dk
- **Allan Hegelund**, fuldmægtig, 7231 8330, ahe@fi.dk
- **Line Svenningsen**, fuldmægtig, 7231 8212, lines@fi.dk
- **Iben Vittrup Andersen**, fuldmægtig, 7231 8329, iva@fi.dk
- **Johanne Westergaard-Kabelmann**, fuldmægtig (barselsvikar) 7231 8333, jwk@fi.dk
- **Charlotte Deleuran Nielsen**, fuldmægtig, 7231 8364, cdne@fi.dk
- **Bettina Bay Albertsen**, kontorfuldmægtig, 7231 8327, bbalb@fi.dk
- **Hanne Fendt**, kontorfuldmægtig, 7231 8328, hfe@fi.dk
- **Marie Birkving Bertelsen**, studentermedhjælp, 7231 8214 mbb@fi.dk
- **Kathrine Lyneborg Nielsen**, studentermedhjælp (orlov), 7231 8333, kln@fi.dk

Enheden for Teknologi og Bio-produktion

- **Inge Holkmann Olsen**, chefkonsulent, 7231 8340, iho@fi.dk
- **Vibeke Kalsbeek**, fuldmægtig, 7231 8335, vka@fi.dk
- **Maja Kirkegaard**, fuldmægtig, 7231 8334, majak@fi.dk
- **Christina Haulrich Klausen**, fuldmægtig, 7231 8219, chhk@fi.dk
- **Magnus Nilsson**, fuldmægtig, 7231 8338, magn@fi.dk
- **Pia Dinnsen Kivlen**, kontorassistent, 7231 8403, pdk@fi.dk
- **Liv Nordin Christensen**, studentermedhjælp, 7231 8214, lnc@fi.dk

Enheden for Koordinering

- **Joakim Quistorff-Refn**, specialkonsulent, 7231 8303, jqr@fi.dk
- **Rune Odgaard Jensen**, fuldmægtig, 7231 8307, ruoj@fi.dk
- **Jane Benarroch**, kommunikationskonsulent, 7231 8209, jb@fi.dk
- **Bente Rønne Holm**, kontorfuldmægtig, 7231 8301, brh@fi.dk
- **Marianne Friis Iversen**, kontorfuldmægtig, 7231 8299, mfi@fi.dk
- **Lasse Johansson**, studentermedhjælp, 7231 8308, lajoh@fi.dk
- **Alexander Gross Karlsson**, studentermedhjælp, 7231 8308, agk@fi.dk

Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds bestyrelse

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd samler de fem faglige råd og varetager sammen med de faglige råd den forskningsfaglige rådgivning. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige råd og har ikke selv bevillingskompetence. Bestyrelsen består af ni anerkendte forskere.

Jens Christian Djurhuus, formand for DFF's bestyrelse

DET FRIE FORSKNINGSRÅDS BESTYRELSE 2012

- **Jens Christian Djurhuus**, professor, institutleder, dr.med. (formand)
- **Peder Andersen**, professor, lic.oecon. (næstformand)
- **Bjerne Steffen Clausen**, adm. direktør, lic.tech.
- **Jørgen Drejer**, adm. direktør, ph.d.
- **Kirsten Drotner**, professor, dr.phil.
- **Merete Fredholm**, professor, ph.d.
- **Kim Guldstrand Larsen**, professor, ph.d.
- **Knud Erik Skouby**, professor, ph.d.
- **Berthe Marie Willumsen**, professor MSO, dr.scient.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Anette Warring, formand for FKK

DET FRIE FORSKNINGSRÅD | KULTUR OG KOMMUNIKATION 2012

- **Anette Warring**, professor, ph.d. (formand)
- **Søren Harnow Klausen**, professor, dr.phil. (næstformand)
- **Lotte Hedeager**, professor, institutleder, dr.phil.
- **Ellen Marie Braae**, professor MSO, ph.d.
- **Anne Line Dalsgård**, lektor, ph.d.
- **Troels Engberg-Pedersen**, professor, dr.phil. og dr.theol.
- **Katrin Hjort**, professor, mag.art.
- **Anne Holmen**, professor, ph.d.
- **Anne Jerslev**, professor, ph.d.
- **Gretty Mirdal**, professor, dr.phil.
- **Bjørn Poulsen**, professor, dr.phil.
- **Frederik Tygstrup**, lektor, mag.art.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådets 15 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Michael Broberg Palmgren, *formand for FNU*

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Peter Munk Christiansen, *formand for FSE*

DET FRIE FORSKNINGSRÅD | NATUR OG UNIVERS 2012

- **Michael Broberg Palmgren**, *professor, dr. phil. og dr.scient. (formand)*
- **Jan Philip Solovej**, *professor, ph.d. (næstformand)*
- **Jens S. Andersen**, *professor, ph.d.*
- **Henrik Balslev**, *professor, ph.d.*
- **Kirsten Seestern Christoffersen**, *professor, lic.scient.*
- **Jens Jørgen Gaardhøje**, *professor, dr.scient.*
- **Niels Engholm Henriksen**, *lektor, ph.d., dr.scient.*
- **Frank Bo Jensen**, *lektor, dr.scient.*
- **Ole Kirk**, *Vice President, ph.d.*
- **Jørgen Kjems**, *professor, ph.d.*
- **Hemin Koyi**, *professor, ph.d.*
- **Christine J. McKenzie**, *professor, ph.d.*
- **Kell Mortensen**, *professor, ph.d.*
- **Michael I. Schwartzbach**, *professor, ph.d.*
- **Hans Thybo**, *professor, lic.scient.*

DET FRIE FORSKNINGSRÅD | SAMFUND OG ERHVERV 2012

- **Peter Munk Christiansen**, *professor, ph.d. (formand)*
- **Lisbeth B. Knudsen**, *professor, mag.scient.soc.*
- **Keld Laursen**, *professor, ph.d.*
- **Tine Sommer**, *professor, ph.d. (næstformand 01.09.-31.12.2012)*
- **Jens Blom-Hansen**, *professor, ph.d.*
- **Nabanita Datta Gupta**, *professor, ph.d.*
- **Bente Halkier**, *professor, ph.d.*
- **Hans Christian Kongsted**, *professor MSO, ph.d. (næstformand 01.01.-31.04.2012)*
- **Peer Hull Kristensen**, *professor, dr.merc. (næstformand 01.05.-31.08.2012)*
- **Lene Holm Pedersen**, *forskningsleder, ph.d.*
- **Pascal Raimondos-Møller**, *professor, ph.d.*
- **Ninna Nyberg Sørensen**, *seniorforsker, ph.d.*

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Niels Borregaard, *formand for FSS*

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, som er motiveret af en konkret problemstilling eller et klart anvendelsesmæssigt perspektiv, og som er rettet mod løsningen af denne problemstilling, udvikling af nye teknologier og nye produktionssystemer eller mod nye måder at dække samfundets behov. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Ole Thybo Thomsen, *formand for FTP*

DET FRIE FORSKNINGSRÅD | SUNDHED OG SYGDOM 2012

- **Niels Borregaard**, *klinisk professor, overlæge, dr.med. (formand)*
- **Jørgen Frøkiær**, *professor, overlæge, dr.med. (næstformand)*
- **Niels Frimodt-Møller**, *professor, overlæge, dr.med.*
- **Cai Grau**, *professor, dr.med.*
- **Marianne Hokland**, *professor, dr.med.*
- **Vibeke Hjortdal**, *professor, overlæge, dr.med.*
- **Troels Staehelin Jensen**, *professor, overlæge, dr.med.*
- **Jens Otto Lunde Jørgensen**, *professor, dr.med.*
- **Lars Vedel Kessing**, *klinisk professor, overlæge, dr.med.*
- **Bente Kiens**, *professor, ph.d.*
- **Lars Bo Andersen**, *professor, dr.med.*
- **Lars Køber**, *professor, overlæge, dr.med.*
- **Claus Nerlov**, *professor, Associate Director*
- **Børge Grønne Nordestgaard**, *klinisk professor, overlæge, dr.med.*
- **Mette Rosenkilde**, *professor, ph.d.*
- **Bente Pakkenberg**, *professor, laboratoriechef, dr.med.*
- **Pernille Rørth**, *professor, ph.d.*
- **Henrik Toft Sørensen**, *professor, overlæge, dr.med.*

DET FRIE FORSKNINGSRÅD | TEKNOLOGI OG PRODUKTION 2012

- **Ole Thybo Thomsen**, *professor, ph.d. (formand)*
- **Peter Sestoft**, *professor, ph.d. (næstformand)*
- **Irini Angelidaki**, *professor, ph.d.*
- **Michael Brorson**, *Principal Research Chemist, ph.d.*
- **Svend Christensen**, *professor, institutleder, ph.d.*
- **Inge S. Fomsgaard**, *seniorforsker, ph.d.*
- **Lars Kai Hansen**, *professor, ph.d.*
- **Georgios Kontogeorgis**, *professor, ph.d.*
- **Henriette Giese**, *professor, institutleder, ph.d.*
- **Hanne Ingmer**, *professor, ph.d.*
- **Asger Lundorff Jensen**, *professor, ph.d.*
- **Søren Holdt Jensen**, *professor, ph.d.*
- **Karen Angeliki Kroghfelt**, *professor, ph.d.*
- **C. Christian Larsen**, *underdirektør, lic.scient.*
- **Tine Rask Licht**, *professor MSO, ph.d.*
- **Søren Rud Keiding**, *professor, dr.scient.*
- **Jesper Henri Hattel**, *professor, ph.d.*
- **Raewyn M. Town**, *professor, ph.d.*

Det Frie Forskningsråds årsrapport 2012

Udgivet marts 2013 af:

Det Frie Forskningsråd

Styrelsen for Forskning og Innovation

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Bredgade 40, 1260 København K
Telefon: +45 3544 6200
fi@fi.dk / www.fivu.dk

Indhold, tilrettelæggelse og redaktion:
Grete Kladakis og Jane Benarroch
Design: Advice A/S
Fotos: Piet Simonsen

Det Frie Forskningsråd takker
Panum Institutttet, Zoologisk Museum, Det Juridiske Fakultet og
Karamelleriet for venlig udlån af lokaler til fotografering af DFF's Sapere
Aude-modtagere.

Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk
Oplag: 3.000
ISSN: 1604-9887

Publikationen udleveres gratis, så længe lager haves, ved henvendelse til:

Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon: 4322 7300
E-mail: distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Publikationen kan også hentes på Uddannelsesministeriets hjemmeside
www.fivu.dk/dff

**Styrelsen for Forskning
og Innovation**

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser